

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

3ENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
I KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAL SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Spauda ir informacija

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 46/06

2006 m. gegužės 30 d.

Teisingumo Teismo sprendimas sujungtose bylose C-317/04 ir C-318/04

*Europos Parlamentas prieš Europos Sąjungos Tarybą
ir Europos Parlamentas prieš Europos Bendrijų Komisiją*

TEISINGUMO TEISMAS PANAIKINA TARYBOS SPRENDIMA DĖL SUSITARIMO TARP EUROPOS BENDRIJOS IR JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTIJŲ DĖL ASMENS DUOMENŲ TVARKYMO IR PERDAVIMO IR KOMISIJOS SPRENDIMĄ DĖL ŠIŲ DUOMENŲ TINKAMOS APSAUGOS

Nei Komisijos sprendimas, pripažįstantis, kad Jungtinės Valstijos tinkamai saugo šiuos duomenis, nei Tarybos sprendimas, pritariantis susitarimui dėl jų perdavimo į šią valstybę, nėra grindžiami tinkamu teisiniu pagrindu.

Po 2001 m. rugsėjo 11 d. teroristinių išpuolių Jungtinės Valstijos priėmė teisės aktus, nustatančius, kad visi oro vežėjai, vykdantys skrydžius į Jungtines Valstijas ir iš jų arba per jų teritoriją tranzitu, turi leisti Jungtinių Valstijų muitinės įstaigoms elektroniniu būdu susipažinti su užsakymų ir išvykimo kontrolės sistemose laikomais duomenimis, vadinamais „passenger name records“ (PNR).

Manydama, kad šios nuostatos gali prieštarauti Bendrijos ir valstybių narių teisės aktams duomenų apsaugos srityje, Komisija su Jungtinių Valstijų valdžios institucijomis pradėjo derybas. Po šių derybų Komisija 2004 m. gegužės 14 d. priėmė sprendimą¹ (sprendimas dėl tinkamumo), pripažįstantį, kad Jungtinių Amerikos Valstijų Muitinės ir pasienio apsaugos tarnyba (*United States' Bureau of Customs and Border Protection*, toliau – CBP) užtikrina tinkamą iš Bendrijos gaunamų PNR duomenų apsaugos lygį. 2004 m. gegužės 17 d. Taryba priėmė sprendimą², pritariantį susitarimui su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis dėl oro

¹ 2004 m. gegužės 14 d. Komisijos sprendimas 2004/535/EB dėl Jungtinių Amerikos Valstijų Muitinės ir pasienio apsaugos tarnybai perduodamų oro keleivių asmens duomenų, nurodytų Keleivio duomenų įrašo (Passenger Name Record), tinkamos apsaugos (OL L 235, p. 11).

² 2004 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 2004/496/EB dėl Europos bendrijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimo dėl oro vežėjų PNR duomenų tvarkymo ir perdavimo Jungtinių Valstijų vidaus saugumo departamento Muitinių ir sienos apsaugos biurui sudarymo (OL L 183, p. 83 ir klaidų ištaisymas OL 2005, L 255, p. 168).

vežėjų, įsteigtų Bendrijos valstybių narių teritorijoje, PNR duomenų tvarkymo ir perdavimo CPB. Šis susitarimas buvo pasirašytas 2004 m. gegužės 28 d. Vašingtone ir įsigaliojo tą pačią dieną.

Europos Parlamentas prašo, kad Europos Bendrijų Teisingumo Teismas panaikintų Tarybos sprendimą (byla C-317/04) ir sprendimą dėl tinkamumo (byla C-318/04), pirmiausia nurodydamas, kad sprendimas dėl tinkamumo buvo priimtas *ultra vires*, kad EB 95 straipsnis³ nėra tinkamas teisinis pagrindas sprendimui, pritariančiam susitarimo sudarymui, ir kad abiem atvejais buvo pažeistos pagrindinės teisės.

Į abi bylas Teisingumo Teisme Parlamento pusėje pirmą kartą nuo įsteigimo įstojo Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas.

Šios dienos sprendimu Teisingumo Teismas panaikina abu sprendimus.

Dėl sprendimo dėl tinkamumo

Pirmiausia Teisingumo Teismas nagrinėja, ar Komisija galėjo teisėtai priimti sprendimą dėl tinkamumo remdamasi Direktyva 95/46/EB⁴. Šiuo klausimu, jis primena, kad pagal direktyvos 3 straipsnio 2 dalies pirmą įtrauką, direktyva netaikoma tvarkant asmens duomenis, kai yra užsiimama tokia veikla, kuri nepatenka į Bendrijos teisės taikymo sritį, taip pat kai atliekamos tvarkymo operacijos, susijusios su visuomenės saugumu, gynyba, valstybės saugumu ir su valstybės veiksmais baudžiamosios teisės srityje.

Iš sprendimo dėl tinkamumo išplaukia, kad duomenų perdavimo reikalavimai yra grindžiami Jungtinių Amerikos Valstijų teisės aktais dėl, be kita ko, saugumo stiprinimo, kad Bendrija visada išipareigoja remti Jungtines Valstijas kovoje su terorizmu ir kad PNR duomenys bus naudojami tik užkertant kelią terorizmui ir susijusiems nusikaltimams, kitiems tarpvalstybinio pobūdžio sunkiems nusikaltimams, įskaitant organizuotą nusikalstamumą. Iš to išplaukia, kad PNR duomenų perdavimas CBP **laikytinas tvarkymo operacija, susijusia su visuomenės saugumu ir su valstybės veiksmais baudžiamosios teisės srityje.**

Nors teisinga yra manyti, kad PNR duomenis pirmiausia surenka vežėjai oro transportu Bendrijos teisei priskirtoje veiklos srityje t. y. parduodami lėktuvo bilietą, kuris suteikia teisę gauti paslaugą, tačiau duomenų tvarkymas, į kurį atsižvelgiama sprendime dėl tinkamumo, yra visai kito pobūdžio. **Iš tikro, sprendimas dėl tinkamumo yra susijęs ne su duomenų tvarkymu, būtinu suteikti paslaugas, bet su tvarkymu, būtinu apginti visuomenės saugumą ir nubaudimo tikslais.**

Aplinkybė, kad PNR duomenys komerciniais tikslais buvo surinkti privačių subjektų ir jie organizuoja jų perdavimą į trečiąją šalį, netrukdo nagrinėjamo perdavimo laikyti nepatenkančiu į šios direktyvos taikymo sritį. **Iš tikro šis perdavimas vyksta pagal valstybės institucijų nustatytą tvarką, susijusią su visuomenės saugumu.**

Taigi Teisingumo Teismas daro išvadą, kad sprendimas dėl tinkamumo nepatenka į direktyvos taikymo sritį, nes jis yra susijęs su į jos taikymo sritį nepatenkančiu asmens

³ Šis straipsnis susijęs su priėmimu priemonių valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatoms, skirtoms vidaus rinkos sukūrimui ir veikimui, suderinti.

⁴ 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (95/46/EB) dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, p. 31).

duomenų tvarkymu. Dėl šių priežasčių Teisingumo Teismas panaikina sprendimą dėl tinkamumo. Kitų teisinių pagrindų, kuriais rėmėsi Parlamentas, nagrinėti nebereikia.

Dėl Tarybos sprendimo

Teisingumo Teismas konstatuoja, kad EB 95 straipsnis, skaitomas kartu su direktyvos 25 straipsniu⁵, nepagrindžia Bendrijos kompetencijos sudaryti nagrinėjamą susitarimą su Jungtinėmis Valstijomis. Susitarimas numato tą patį duomenų perdavimą kaip ir sprendimas dėl tinkamumo, taigi tokį, kuris nepatenka į šios direktyvos taikymo sritį. **Todėl Teisingumo Teismas panaikina Tarybos sprendimą, pritariantį susitarimui, ir nemato reikalo nagrinėti kitų teisinių pagrindų, kuriais rėmėsi Parlamentas.**

Dėl šio sprendimo taikymo apribojimo

Kadangi šis susitarimas lieka taikytinas 90 dienų nuo nutraukimo, Teisingumo Teismas teisinio saugumo sumetimais ir siekiant apginti susijusius asmenis nusprendžia sprendimo dėl tinkamumo pasekmes palikti galioti iki 2006 m. rugsėjo 30 dienos.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Dokumentas prieinamas šiomis kalbomis: visomis

Visas sprendimo tekstas yra Teisingumo Teismo interneto tinklalapyje

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=LT&Submit=rechercher&numaff=C-317/04>

& C-318/04

Jį galima rasti paskelbimo dieną nuo 12 val. Vidurio Europos laiku.

Detalesnės informacijos teiraukitės Gitte Stadler

Tel. (00352) 4303 3127 Faks. (00352) 4303 3656.

Posėdžio vaizdai prieinami EbS „Europe by Satellite“, šią paslaugą teikia Europos

Komisijos Spaudos ir informacijos generalinis direktoratas,

L-2920 Luxembourg, Tel. (00352) 4301 35177, Faks. (00352) 4301 35249

arba B-1049 Bruxelles, Tel. (0032) 2 29 64106, Faks. (0032) 2 29 65956

⁵ Šis straipsnis yra direktyvos IV skyriuje, susijusiame su asmens duomenų perdavimu į trečiąsias šalis.